

Tisková zpráva STEM/MARK

Kontakt: Zuzana Švalbová, svalbova@stemmark.cz, 737455462

V Praze, 30. 10. 2024

Generace Y je velkorysá vůči starším, generace Z přináší naději pro planetu

Výzkumná agentura STEM/MARK zjistila, že pohled generací na sebe samotné se do velké míry kryje s tím, jak je vidí ostatní. Ve všech generacích převažují lidé, kteří vidí na ostatních jak pozitiva, tak negativa. Generace Y a Z dovedou ostatní víc pochválit. Konkrétní charakteristiky a důvody k pochvale či kritice se dozvíte níže.

Foto: Alejandro Torres Beristain

Pro tento výzkum jsme použili členění generací podle data narození s mezníky 1945, 1967, 1982 a 1997. **Baby Boomers (dále BB) jsou tedy lidé narození mezi lety 1946-1967, generace X 1968-1982, generace Y 1983-1997 a generace Z 1998-2006.** Výzkum oslovil reprezentativní vzorek populace ve věku 18+, tudíž lidé narození v letech 2007-2010 (patřící do generace Z) v našem výzkumu nejsou, naopak lidé narození před rokem 1946 (tzv. Válečná generace) mezi respondenty jsou.

Charakteristiky v následujících odstavcích odpovídají tomu, co si o těchto generacích myslíme, ale ne nutně tomu, jaké skutečně jsou. Naše názory formuje nejen zkušenost s konkrétními zástupci generací ale i náš přístup ke světu (tedy jací jsme my) a také mediální obraz jednotlivých generací.

Vnímání generací je dále do velké míry ovlivněno tím, v jakém věku se s danými generacemi setkáváme a v jakém věku tyto generace jsou. Nejmladší generace je tak aktuálně ve věku experimentování, zatímco u nejstarší generace je toto období zapomenutou minulostí. Stejně tak si hůře představujeme, že dnešní šedesátníci nebo sedmdesátníci byli aktivními sportovci. Nejmladší generace také kvůli věku ještě nedostala plnou příležitost ukázat svoje schopnosti v práci nebo krizových situacích. S vědomím toho prosím čtěme následující řádky.

Obraz generací

Jaká je generace BB? Všechny generace se shodují na tom, že **Boomeři jsou pracovití, zruční, rozumní, vyrovnaní a hodně kouří cigarety.** Oni sami si přijdou ještě spokojení a **ostatní je vidí ještě jako ustrašené a se zálibou v alkoholu.** Naopak typické pro ně nejsou zájem o klima, péče o vzhled, konzumace drog, cestování, sport, obezita, deprese, kreativita, stres, projevování citů ale ani pasivita.

Jaká je generace X? Všechny generace se shodují na tom, že **Xkaři jsou pracovití, zruční, rozumní, pohodlní a hodně kouří cigarety.** Oni sami se vidí jako vyrovnaní, **ostatní je vidí jako konzumenty alkoholu. Mladší generace je vnímají jako vystresované.** Naopak typické pro ně nejsou ochrana klimatu, péče o vzhled, obezita ani zdravý styl, konzumace drog, deprese nebo sport.

Jaká je generace Y? Všechny generace se shodují, že **Ykaři hodně cestují, sportují, jsou pracovití ale i pohodlní a hodně kouří cigarety**. Oni sami se považují za kreativní, emocionální a vystresované. **Ostatní u nich vnímají ještě péči o vzhled. Starší generace u nich vnímají konzumaci drog. Generace X a Z je vnímají také jako kreativní a generace BB u nich ještě vnímá zdravý styl**. Naopak typické pro ně nejsou strach, obezita, vyrovnanost, zručnost, ochrana klimatu, rozum ale ani pasivita.

Jaká je generace Z? Všechny generace se shodují na tom, že **Zkaři jsou ohroženi depresi, hodně cestují, zajímají se o ochranu klimatu, jsou pohodlní, holdují drogám a pečují o svůj vzhled**. Oni sami se považují ještě za vystresované a emocionální. **Ostatní u nich vidí ještě problémy s obezitou (názor generace X a Y), pasivitu a zájem o zdravý styl (názor starších generací). Generace Y je považuje ještě za kreativní a kuřáky cigaret**. Naopak není pro ně typická vyrovnanost, zručnost, pracovitost, rozum, spokojenost, strach, sport ani alkohol.

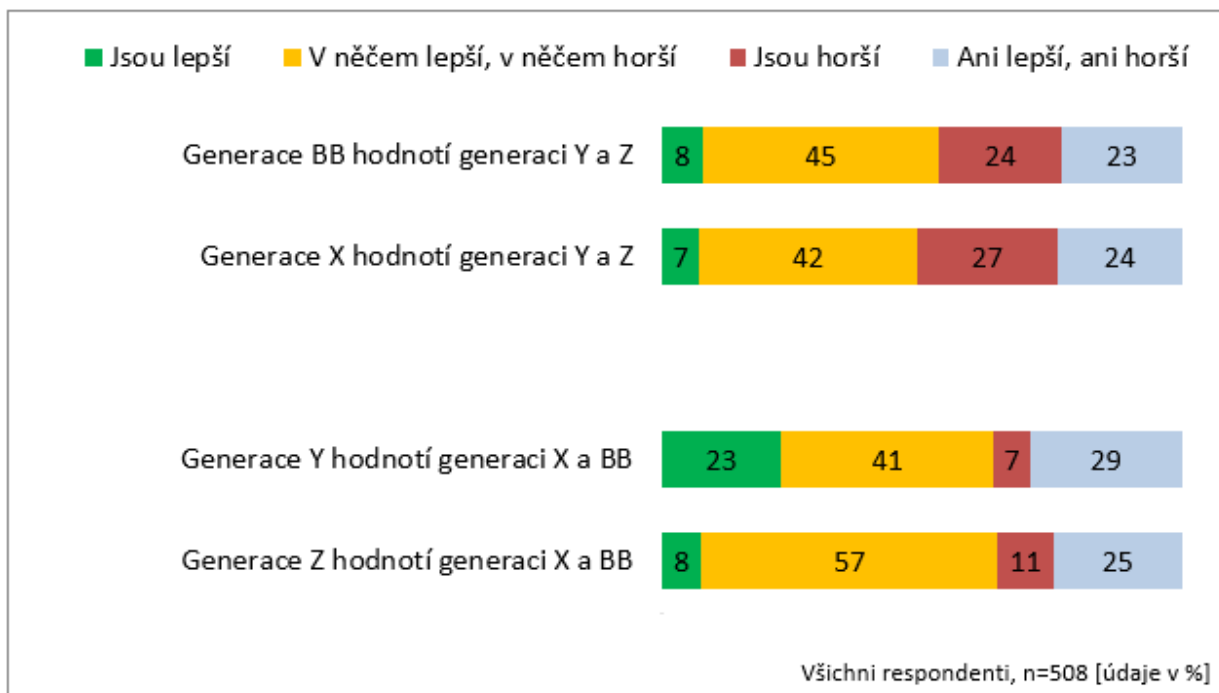
Mezigenerační hodnocení

Starší jsou kritičtí k mladším (70 % považuje generaci Y a Z v něčem za horší). Obráceně to platí ze strany generace Z (68 % je kritických vůči generacím BB a X), naopak **generace Y je vůči starším výrazně méně kritická** (jen 48 % je kritických vůči BB a X).

Obě mladší generace dokážou starší generace častěji za něco pochválit (64 %) než je tomu obráceně (51 % příslušníků starších generací vidí na mladších nějaké pozitivum).

Celkově převažují lidé, kteří vidí na ostatních jak pozitiva, tak negativa (45 % v průměru za všechny generace, nejvíc jich je v generaci Z). Generace Y je nadprůměrně pozitivní vůči starším generacím (23 % vidí na starších jen pozitiva).

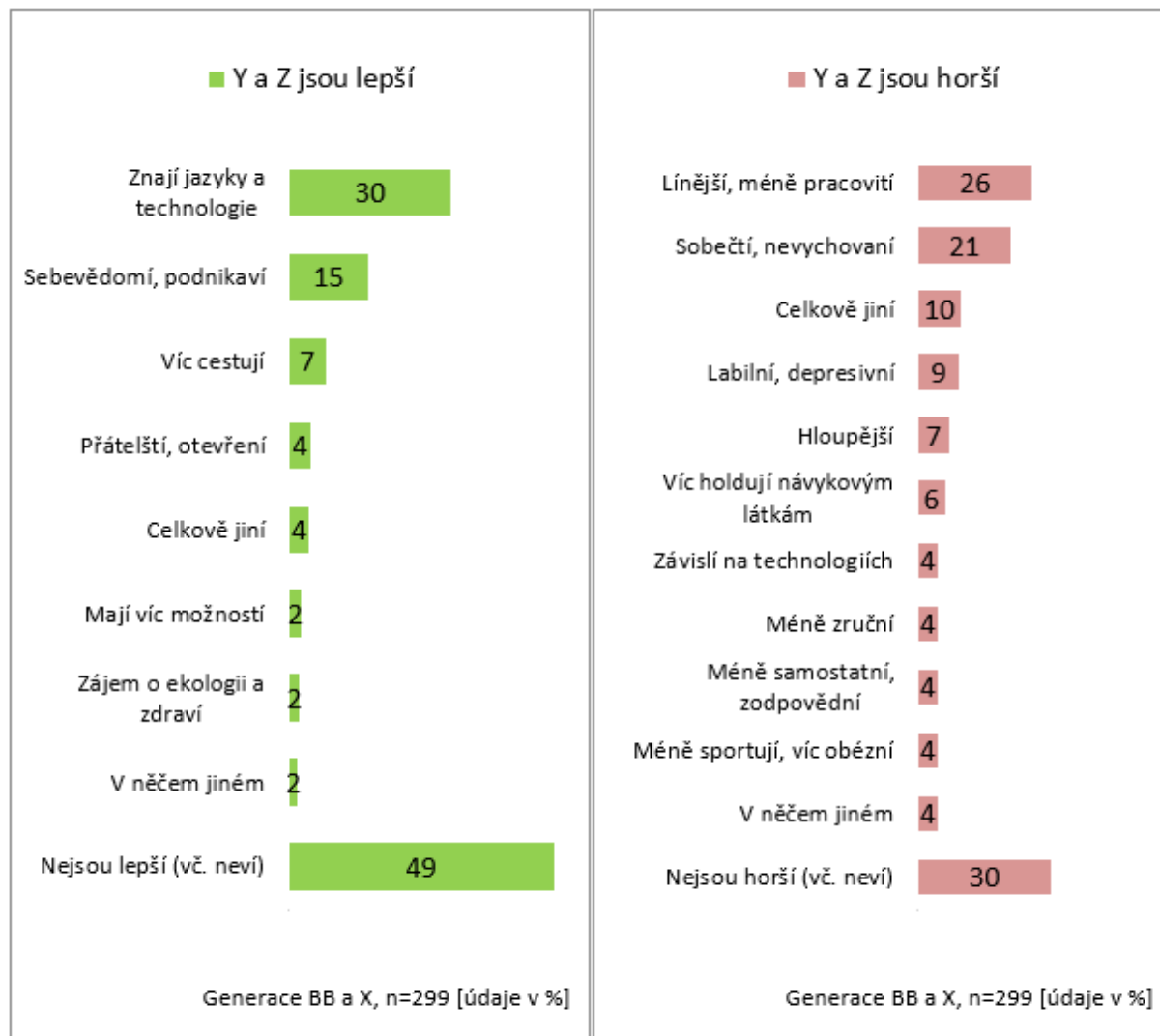
Graf 1: Mezigenerační hodnocení celkově

Generace Z a Y jsou podle názoru starších horší v tom, že chtějí méně pracovat, neumějí se chovat (jsou neslušní, sobečtí a nemají úctu k autoritám), **jsou labilní až depresivní a**

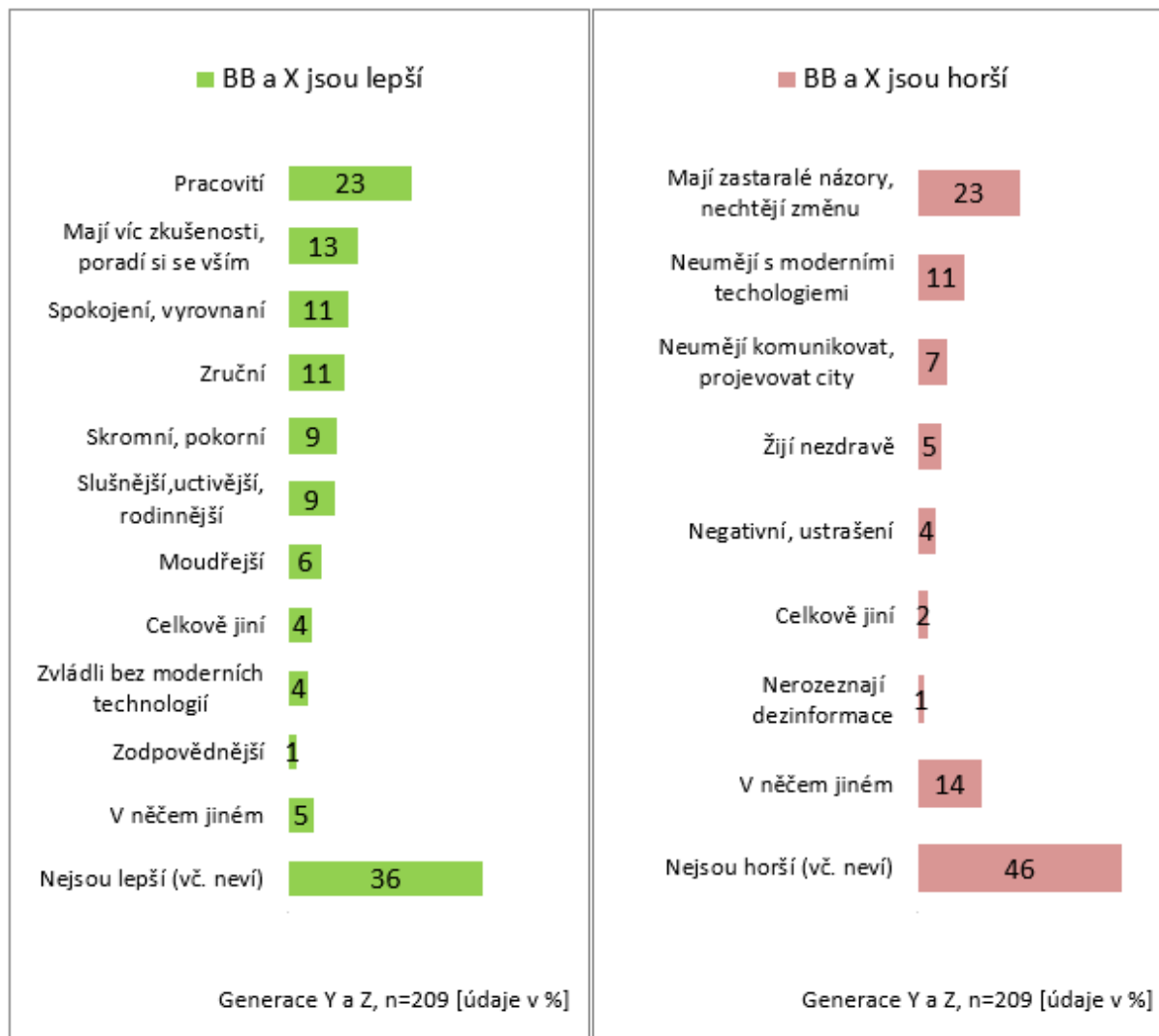
méně vzdělaní (postrádají všeobecný rozhled a znalost historie). **Naopak lepší jsou v tom, jak znají moderní technologie a jazyky a že jsou sebevědomější, podnikavější, víc zcestovalí a otevření.**

Graf 2: Pohled generace BB a X na mladší generace

Generace BB a X jsou podle názoru mladších horší v tom, že **zastávají zastaralé názory, neznají moderní technologie a neumějí komunikovat** (vč. projevování a zvládání emocí). **Naopak lepší jsou v tom, že jsou pracovitější, se vším si vědí rady a jsou spokojenější a zručnější.**

Graf 3: Pohled generace Y a Z na starší generace

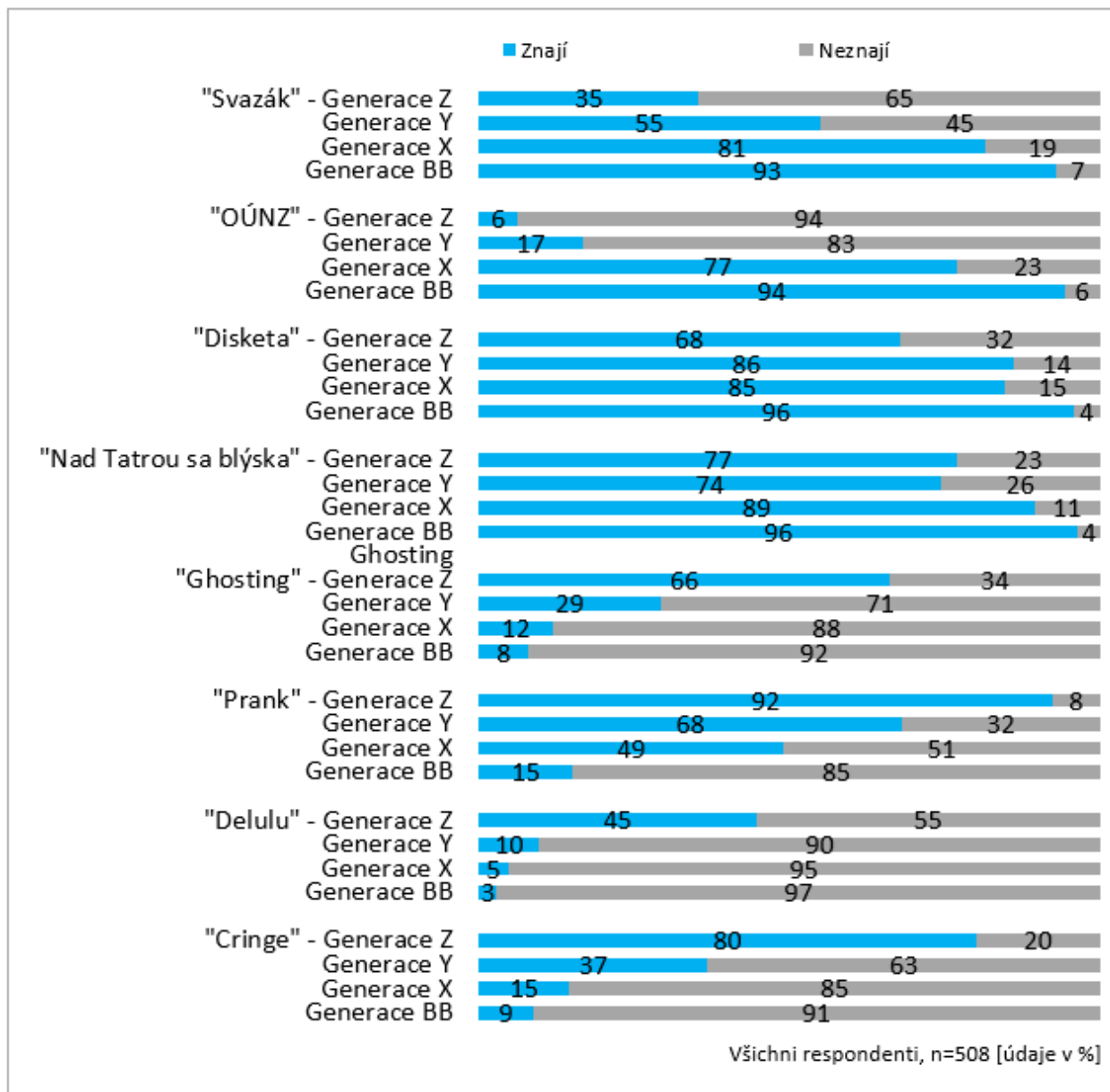
Znalost slovníku jiné generace

Nejznámější¹ z předložených výrazů jsou disketa, úryvek slovenské hymny Nad Tatrou sa blýska a svazák, které zná celkově přes 80 % lidí. Středně známé jsou prank a OÚNZ, které zná celkově polovina lidí. Málo známé jsou výrazy ghosting, cringe a delulu, které zná celkově méně než 30 % lidí.

Některé výrazy z dob minulých znají ve velké míře i mladé generace (např. disketu) a některé ne (např. zkratku okresního ústavu národního zdraví). Skoro všechny moderní výrazy znají starší generace jen málo (s výjimkou výrazu prank). Některé výrazy neznají ani všichni příslušníci generace, ke které výraz časově patří (např. delulu nebo ghosting).

¹ Znalost výrazu jsme uznali, pokud respondent uvedl alespoň přibližnou definici výrazu nebo jeho smyslu.

Graf 4: Znalost osmi výrazů v jednotlivých generacích

Výzkumu agentury STEM/MARK uskutečněného prostřednictvím online dotazování na Českém národním panelu se zúčastnilo 508 **osob reprezentujících internetovou populaci ve věku 18+ let**. Šetření probíhalo od 26.9. do 1.10. 2024.

Odkaz na web: <https://stemmark.cz/generace-y-je-velkorysa-vuci-starsim-generace-z-prinasi-nadeji-pro-planetu/>